

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง อ่านคำไพบเราะ (๒)

ครูผู้สอน

ครูวิชุดา

กลิ่นจงกล

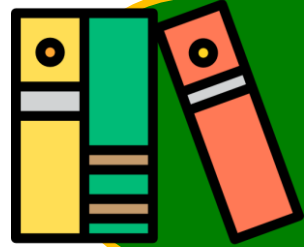
ครูธีรสุด

ฉำทรัพย์

อ่านคำไพเราะ (๒)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายคุณค่าของการอ่านออกเสียงพยางค์ที่มี รร (รอหัน) และพยางค์หนัก พยางค์เบาได้
๒. อ่านออกเสียงพยางค์ที่มี รร (ร หัน) และพยางค์หนัก พยางค์เบาได้

พินิจคำต่อไปนี้

กรรมการ

พินิจคำต่อไปนี้

พรรษา

พินิจคำต่อไปนี้

ธรรมชาติ

พินิจคำต่อไปนี้

จรรยา

จากลักษณะของคำดังกล่าวเป็นอย่างไร

มี รร (ร หัน) ประกอบอยู่ในคำ / บางพยางค์ไม่มีรูปสระ /
พยางค์ที่มีรูป รร (ร หัน) ออกเสียงอ่านเป็นเสียง สระ -ะ

“นักเรียนคิดว่าคำที่มี รร (ร หัน)
เป็นคำไทย หรือ เป็นคำที่ยืมมาจาก
ภาษาต่างประเทศ”

-
- กรรมกร มาจากภาษาสันสกฤต
 - บรรพชา มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต

กิจกรรม

ให้นักเรียนจับคู่และศึกษาใบความรู้
“การอ่านพยางค์ที่มี รร (รอหัน)” จากนั้นสรุป
ความรู้จากการศึกษา แล้วฝึกอ่านออกเสียงคำที่มี
รร จากใบงาน “คำที่มี รร (รอหัน)” (มีต่อ)

กิจกรรม (ต่อ)

ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาอ่านคำจาก
ใบงาน “**คำที่มี รร (รอหัน)**” ให้เพื่อน ๆ ฟัง
หน้าชั้นเรียน เพื่อน ๆ ช่วยกันตรวจสอบ (มีต่อ)

กิจกรรม (ต่อ)

ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ - ๕ คน
แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ “**พยางค์หนัก -
พยางค์เบา**” จากนั้นสรุปความรู้จากการศึกษา
พร้อมกันในชั้นเรียน

ใบความรู้ “การอ่านพยางค์ ที่มี รร (รอหัน)”

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง “การอ่านพยางค์ที่มี รร (รอหัน)”
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทฝึกอ่านกับเรื่องเล่า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง อ่านคำไพเราะ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ใบความรู้ “การอ่านพยางค์ที่มี รร (รอหัน)”

คำที่มี รร (อ่านว่า ร หัน) ออกเสียงเป็น สระ อะ หรือ สระ อะ+น ดังนี้

- พยางค์ที่มีพยัญชนะต้นประสมกับ รร ออกเสียงเป็น อัน (รร = อะ+น) เช่น
กรรไกร อ่านว่า กั้น-ไกร พรรษา อ่านว่า หั้น-ซา มรรยาท อ่านว่า มั้น-ยาด
และมีคำที่อ่านได้ ๒ อย่างเช่น ภรรยา อ่านว่า พัน-ยา, พัน-ระ-ยา สรรเสริญ อ่านว่า สั้น-เสน, สั้น-ระ-เสน
 - พยางค์ที่มีพยัญชนะต้นประสมกับ รร และมีพยัญชนะอื่นตามมาให้อ่านพยัญชนะที่ตามมานั้นเป็นตัวสะกด
เช่น
วรรณตอน อ่านว่า วัก-ตอน พรรคพวก อ่านว่า พัก-พวก
 - พยางค์ที่มีพยัญชนะต้นประสมด้วย รร มีพยัญชนะอื่นตามมาให้ออกเสียงเป็น อะ+น พยัญชนะที่ตามมา
ให้ออกเสียงประสมกับสระ เป็นพยางค์ต่อไป และออกเสียงพยางค์เบา เช่น
บรรพบุรุษ อ่านว่า บั้น-พะ-บุ-หฺรุด
พรรณนา อ่านว่า พัน-นะ-นา
วรรณคดี อ่านว่า วัน-นะ-คะ-ดี
 - พยางค์ที่มีพยัญชนะต้นประสมกับ รร มีตัว พ เป็นตัวสะกด ให้ออกเสียง อะ + บ และออกเสียง พ
ประสมกับสระอะ ด้วย เช่น
สรรพคุณ อ่านว่า สับ-พะ-คฺน
สรรพสิ่ง อ่านว่า สับ-พะ-สฺง
- การเขียน “บรร” ที่เป็นพยางค์หน้าของคำจะอ่านเหมือน “บัน” เช่น
บรรทัด อ่านว่า บั้น-ทัด บรรทุก อ่านว่า บั้น-ทุก
บรรพชา อ่านว่า บั้น-พะ-ชา บรรดา อ่านว่า บั้น-ดา
บรรณารักษ์ อ่านว่า บั้น-นา-รัก

ใบความรู้

“การอ่านพยางค์ ที่มี รร (รอหัน)”

ใบความรู้

“พยางค์หนัก – พยางค์เบา”

พยางค์แต่ละพยางค์ในภาษาไทยออกเสียงหนักหรือเบาไม่เท่ากันทุกพยางค์ พยางค์ที่ออกเสียงแบบเน้นหนัก เรียกว่า พยางค์หนัก ส่วนพยางค์ที่ออกเสียงแบบไม่เน้นเสียง เรียกว่า พยางค์เบา การออกเสียงพยางค์หนักและพยางค์เบาให้ถูกต้องจะช่วยให้ผู้พูดหรือผู้อ่านออกเสียงได้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่ออ่านจากหนังสือหรืออ่านข้อความ จะไม่ทำให้อ่านแบบที่ เรียกว่า อ่านเป็นคำๆ

ในที่นี้จะให้หลักสังเกตว่าพยางค์ใดเป็นพยางค์เบา ในตัวอย่างต่อไปนี้ พยางค์จริงจะพิมพ์ด้วยตัวเอน ดังนี้

๑. คำเชื่อมต่าง ๆ ออกเสียงเป็นพยางค์เบา เช่น

ประหยัดและมีธยัสถ์

พิกกับน้อง

อานม้าเสร็จก็เข้านอก

รวยหรือจนก็เป็นคนเหมือนกัน

คนที่มีความโลกน้อยก็เบียดเบียนผู้อื่นน้อย

อย่างไรก็ตาม หากผู้พูดต้องการเน้น ก็อาจออกเสียงคำเชื่อมเป็นพยางค์หนักก็ได้ เช่น

เขาอยู่ที่นี่ หรือที่บ้านกันแน่

ของที่วางอยู่เธอหยิบไปใช้ได้ แต่ห้ามเอาไปเป็นของส่วนตัวเด็ดขาด

๒. คำช่วยต่าง ๆ ที่ปรากฏหน้าคำกริยา มักออกเสียงเป็นพยางค์เบา เช่น

จะใช้จ่ายอะไรก็ต้องประหยัด

๓. คำช่วยต่าง ๆ ที่ปรากฏหลังคำกริยา ออกเสียงเป็นพยางค์เบา เช่น

ขนมปังเก่าแล้ว ก็ทิ้งเสียเถอะ

เขากลับไปนานแล้ว

แม่ตื่นมาแต่เช้า มาทำกับข้าวให้ทุกวัน

๔. คำลงท้ายต่าง ๆ ออกเสียงเป็นพยางค์เบา เช่น

กินเสียสิเดียวเย็นแล้วจะไม่ร่อย

อาทิตย์นี้ไปว่ายน้ำด้วยกันนะ

รีบกลับบ้านเถอะ ฝนท่าท่าจะตกแล้ว

ใบความรู้

“การอ่านพยางค์ ที่มี รร (รอหัน)”

ใบความรู้

“พยางค์หนัก – พยางค์เบา” (ต่อ)

๕. คำ ๒ พยางค์ พยางค์แรกซึ่งออกเป็นสระเสียงสั้น ส่วนใหญ่เป็นพยางค์เบา เช่น

จريت สนาม ถนัด ฤทัย ชูระ วิชา มะนาว กระเป่า ประจำ

๖. คำ ๓ พยางค์ พยางค์ที่ออกเสียงเบา มักเป็นพยางค์ที่ ๑ หรือ พยางค์ที่ ๒ หรือพยางค์ที่ ๑ กับ ๒ เช่น

- พยางค์ที่ ๑ เป็นพยางค์เบา

อนาคต ประชาชน อนาคต สวัสดิ์ พยาบาล สมาชิก พิวาลัย

- พยางค์ที่ ๒ เป็นพยางค์เบา

บริหาร ธรณินทร์ กรณี มัยยม ตึกตา ผลไม้ เทวรูป มิตรภาพ ธุรกิจ มลพิษ

- พยางค์ที่ ๑ กับ พยางค์ที่ ๒ เป็นพยางค์เบา

กิริยา สรรณะ สรณะ สมณะ สุริยะ

๗. คำ ๔ พยางค์ พยางค์ที่ ๑ และ ๓ มักออกเสียงเป็นพยางค์เบา เช่น

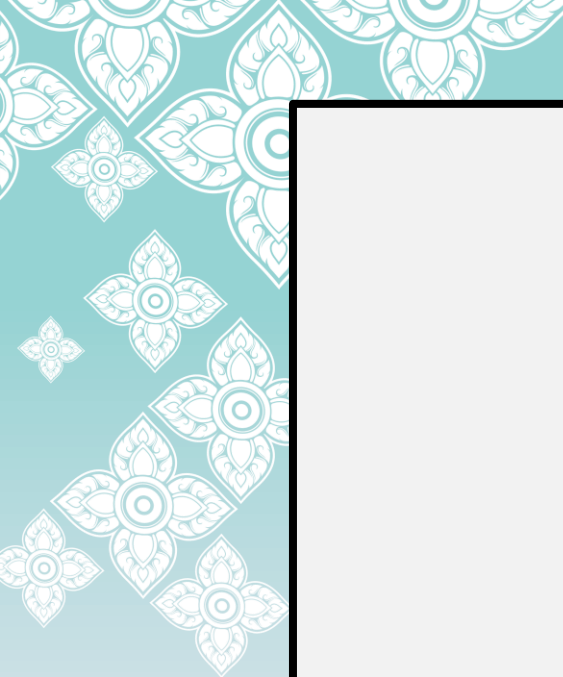
ทะมัดทะแมง สนิทสนม ระว่างระไว ขยับขย่อน กะปรืดกะปรอย สถานการณ์ ผลผลิต
เกษตรกร

ลงมือทำ จดจำได้

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มพิจารณาแถบข้อความ
ต่อไปนี้อย่างช่วยกันตอบว่า คำใดควรออกเสียงเป็น
พยางค์เบา จากนั้นให้ทำใบงานการสรุปความรู้
เรื่อง “คำที่มี รร (รอหัน)”

คุณธรรมที่ควรยึดถือ
คือ ซื่อสัตย์ และ กตัญญู

คำตอบ คุณธรรมที่ควรยึดถือคือ ซื่อสัตย์
และ กตัญญู (พยางค์เบา : ที่ คือ และ)

แม่เราก็บอกว่า
เที่ยวงานกาชาดสนุก

คำตอบ แม่เราก็บอกว่าเที่ยวงานกาชาดสนุก
(พยางค์เบา : ก็ ว่า)

ใบงาน

“คำที่มี รร (รอหัน)”

ใบงานที่ ๒ เรื่อง คำที่มี รร (รอหัน)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทฝึกอ่านกับเรื่องเล่า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง อ่านคำไพเราะ (๒)
รายวิชาภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ใบงาน “คำที่มี รร (รอหัน)”

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้

มรรคา	สรรเพชญ	สรรพากร	สรรพาวุธ	สรรพสามิต
สรรพลึง	บรรพบุรุษ	บรรพชน	บรรพชา	กรรมฐาน
ธรรมคุณ	ธรรมทาน	มรรคนายก	สรรพางค์	จรรยาบรรณ
กรรมวิธี	ศตวรรษ	ธรรมาสน์	กรรมอาชีพ	สมรรถนะ

ใบงาน
“คำที่มี รร (รอหัน)”

ใบงาน

“คำที่มี รร (รอหัน)”

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความรู้เรื่อง คำที่มี รร (รอหัน) เป็นแผนผังความคิด (Mind Map)

ชวนคิดช่วงท้าย

“การอ่านออกเสียงพยางค์ที่มี รร (ร หัน)
และพยางค์หนัก พยางค์เบาให้ถูกต้อง
มีประโยชน์ต่อการสื่อสารอย่างไร

เฉลย

- ฝึกฝนการใช้คำให้ถูกต้อง ตรงความหมาย
ตามหลักไวยากรณ์ไทย
- ช่วยให้การออกเสียงเป็นธรรมชาติ และสื่อสาร
ตรงตามวัตถุประสงค์

คำไหนใช้ถูก

บรรณาส

บลานาส

ปราสาท

ยอดเล็ก ๆ มีฐานรองรับยอดพระเจดีย์ทราย ใช้เสียบเรียงรายไปตามสันหลังคา หรือเสียบบนสันหลังคา บันแถลงบนหลังคาเครื่องยอด.

ปรากฏประธานปราสาทหินพิมาย : นายธีรสุด ฉ่ำทรัพย์

แหล่งที่มา : <https://dictionary.orst.go.th/พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ สืบค้นเมื่อ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๕>

บทเรียนครึ่งต่อไป

เสนาะเสียงร้อยกรอง (๑)

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

